

ILLUSTRATIE

SJOUKJE BIERMA

Mensen- maat

Pieter Omtzigt werd in 2003 door Jan-Peter Balkenende de politiek in gehaald. Drie uur lang mag hij vertellen wat er sindsdien gebeurd is.

Het marathoninterview

► NPO RADIO 1, 20.30-23.00 UUR

ZEVEN jaar had Pieter Omtzigt als afgestudeerde econometrist aan zijn proefschrift gewerkt,

toen hij zijn thesis eindelijk kon inleveren aan het European University Institute in het stadje Fiesole, vlakbij Florence, in Italië. Maar voor wie niet thuis is in de econometrie, de wiskundige variant van het economische vakgebied, is het onmogelijk te snappen waar zijn proefschrift over gaat. Er staan meer formules dan woorden in het werkstuk van de destijds 29-jarige Twentenaar. Wat wel duidelijk is, is de inleiding die Omtzigt bij zijn proefschrift schreef. Hierin noemt hij

dat hij voor zijn onderzoek gesprekken over de toekomst van het Nederlandse pensioenstelsel heeft gevoerd met prominente CDA'ers als Marnix van Rij en Jan-Peter Balkenende. Het zou dankzij hen zijn dat de jonge econometrist na zijn promotie de wereld van het onderzoek verruilde voor die van de politiek. Een jaar eerder, in de zomer van 2002, was het eerste kabinet-Balkenende van start gegaan. Ook toen dat kabinet al snel viel, als gevolg van onrust binnen de

LPF, bleef het CDA met 44 zetels de grootste partij. Daardoor werd het mogelijk voor de onbekende Pieter Omtzigt om in 2003 tot de Tweede Kamer toe te treden, waar hij zich ontfermde over het pensioendossier. Het werd zijn taak om de Nederlandse pensioenen te beschermen tegen bemoeienis vanuit de Europese Unie.

Omtzigt woonde al vanaf zijn vierde in Twente, als zoon van een ambtsdrager in de katholieke kerk. Het CDA bood hem niet alleen een ontsnapping uit de hoogabstracte wereld van de wiskundige economische modellen, maar bracht hem ook de liefde, belichaamd door een CDA-raads-lid in Enschede: Ayfer Koç, die als kind uit Turkije was gevlucht. Dankzij haar Syrisch-orthodoxe achtergrond raakte Omtzigt betrokken bij het kwijnende christendom in het Midden-Oosten. Hij schreef mee aan een boek dat verscheen toen de Turkse overheid poogde om het klooster van Mor Gabriel te confisqueren.

Omtzigt is een conservatief denker, die beseft dat mensen tot hun recht komen als ze deel zijn van een gemeenschap. Om die reden begint het hem te jeuken als de overheid verwordt tot een technocratische macht die de menselijke maat kwijt is en de mens reduceert tot een statistische variabele in een economisch model. Vandaar dat Omtzigt zich vastbeet in het dossier van de toeslagenaffaire, waarbij de Belastingdienst tienduizenden mensen beschadigde in haar bureaucratische jacht op fraude. Afgelopen oktober citeerde hij de achttiende-eeuwse Franse denker Alexis de Tocqueville. Revolutie ontstaat als de bevolking het idee krijgt 'dat de klasse die aan het bewind was, door haar onverschilligheid, haar zelfzucht en haar ondeugden onbekwaam en onwaardig was geworden om nog langer te regeren'.

JURGEN TIEKSTRA